

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
YVES BOT
föredraget den 7 maj 2015¹

Mål C-216/14

**Brottmål
mot
Gavril Covaci**

(begäran om förhandsavgörande från Amtsgericht Laufen (Tyskland))

”Straffrättsligt samarbete — Direktiv 2010/64/EU — Rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden — Möjlighet att överklaga ett straffrättsligt avgörande på ett annat språk än förfarandespråket — Direktiv 2012/13/EU — Rätt till information vid straffrättsliga förfaranden — Delgivning av ett straffrättsligt avgörande med ett ombud och översändande med ordinarie post till den tilltalade — Fristen för överklagande av avgörandet börjar löpa vid tidpunkten för delgivningen med ombudet”

1. Förevarande begäran om förhandsavgörande ger domstolen möjlighet att för första gången tolka två direktiv som antagits på grundval av artikel 82.2 FEUF. Denna bestämmelse utgör den rättsliga grunden för antagandet av minimiregler avsedda att underlätta det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsliga avgöranden samt polissamarbete och rättsligt samarbete i sådana straffrättsliga frågor som har en gränsöverskridande dimension. I synnerhet innebär artikel 82.2 andra stycket b FEUF att Europaparlamentet och Europeiska unionens råd kan anta minimiregler som rör personers rättigheter vid straffrättsliga förfaranden.
2. De båda direktiv vilkas tolkning har begärts är dels Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden², dels Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden.³
3. Den första frågan kommer att ge domstolen tillfälle att precisera räckvidden av rätten till tolkning och översättning till ett annat språk än förfarandespråket i samband med ett överklagande av ett strafföreläggande.
4. Den andra frågan gäller huruvida den tyska lagstiftning, enligt vilken det föreskrivs att strafförelägganden ska delges ett ombud och översändas med ordinarie post till den tilltalade personen,⁴ uppfyller de krav som ställs i direktiv 2012/13 och i synnerhet den tilltalades rätt att bli underrättad om vad han eller hon anklagas för, såsom föreskrivs i artikel 6 i direktivet.

1 — Originalspråk: franska.

2 — EUT L 280, s. 1.

3 — EUT L 142, s. 1.

4 — I det följande inbegriper begreppet ”tilltalade personer” de personer som har dömts till straffansvar och som kan överklaga domen.

I – Tillämpliga bestämmelser

A – Unionsrätt

1. Direktiv 2010/64

5. I direktiv 2010/64 stadfästs rätten till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden. Direktivet utgör det första instrument som antagits i Europeiska unionen vilket syftar till att stärka det processrättsliga skyddet för den person som misstänks eller anklagas för ett brott genom införandet av minimiregler i överensstämmelse med artikel 82.2 andra stycket b FEUF.

6. I skälen 14, 17 och 33 i direktivet anges följande:

”(14) Rätten till tolkning och översättning för personer som inte talar eller förstår förfarandespråket följer av artikel 6 i [Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950⁵], såsom den har tolkats i rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Detta direktiv främjar tillämpningen av denna rättighet i praktiken. Syftet med detta direktiv är därför att garantera misstänkta eller tilltalade personers rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden för att säkerställa dessa personers rätt till en rättvis rättegång.

...

(17) Detta direktiv bör säkerställa att kostnadsfritt och lämpligt språkligt stöd tillhandahålls, som möjliggör för misstänkta eller tilltalade personer som inte talar eller förstår förfarandespråket att fullt ut utöva sin rätt till försvar, och garanterar att förfarandena går rättvist till.

...

(33) De bestämmelser i detta direktiv som motsvarar rättigheter som garanteras av [Europa]konventionen eller [Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna⁶] bör tolkas och tillämpas i överensstämmelse med dessa rättigheter, så som de tolkats i relevant rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och Europeiska unionens domstol”.

7. I artikel 1 i direktiv 2010/64, med rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”, anges följande:

”1. I detta direktiv fastställs bestämmelser om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden och förfaranden för verkställighet av en europeisk arresteringsorder.

2. Den rättighet som avses i punkt 1 ska tillämpas på personer från den tidpunkt när de, genom ett officiellt meddelande eller på annat sätt, av en medlemsstats behöriga myndigheter görs medvetna om att de är misstänkta eller anklagade för att ha begått ett brott fram till dess att förfarandena avslutas, vilket ska förstås som det slutgiltiga avgörandet av frågan om de har begått brottet, inbegripet, i tillämpliga fall, bestämning av påföljd och slutligt avgörande av eventuellt överklagande.

...”

5 — Nedan kallad Europakonventionen.

6 — Nedan kallad stadgan.

8. I artikel 2 i samma direktiv, med rubriken ”Rätt till tolkning”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade som inte talar eller förstår förfarandespråket utan dröjsmål får tolkning under det straffrättsliga förfarandet inför utredande och rättsliga myndigheter, inbegripet under polisförhör, alla domstolsförhandlingar och eventuella nödvändiga interimistiska förfaranden.

2. I de fall där detta är nödvändigt för att garantera att förfarandena går rättvist till ska medlemsstaterna se till att tolkning finns tillgänglig för kommunikationen mellan misstänkta eller tilltalade och deras försvarare i direkt samband med ett förhör eller en förhandling under förfarandena eller i samband med ett överklagande eller andra framställningar som görs under förfarandet.

...

8. Den tolkning som tillhandahålls i enlighet med denna artikel ska hålla tillräckligt hög kvalitet för att garantera att förfarandena går rättvist till, särskilt genom att garantera att misstänkta eller tilltalade förstår vad de anklagas för och kan utöva sin rätt till försvar.”

9. Artikel 3 i direktivet, med rubriken ”Rätt till översättning av väsentliga handlingar” har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade som inte förstår eller talar förfarandespråket inom rimlig tid får en skriftlig översättning av alla handlingar som är väsentliga för att garantera att de kan utöva sin rätt till försvar och för att garantera att förfarandena går rättvist till.

2. Till väsentliga handlingar hör beslut om frihetsberövande, anklagelser eller åtal samt domar.

3. De behöriga myndigheterna ska besluta om någon annan handling är väsentlig i ett visst ärende. Misstänkta eller tilltalade eller deras försvarare får ge in en motiverad ansökan i detta hänseende.

...”

2. Direktiv 2012/13

10. Direktiv 2012/13 är det andra instrument som antogs i syfte att stärka det processrättsliga skyddet för den som misstänks eller anklagas för ett brott i unionen. I direktivet stadfästs rätten till information vid straffrättsliga förfaranden.

11. I skälen 27, 28, 40 och 41 i direktivet anges följande:

”(27) Personer som misstänks för att ha begått ett brott ska erhålla all den information om anklagelsen som behövs för att de ska kunna förbereda sitt försvar och för att man ska kunna garantera ett rättvist förfarande.

(28) Informationen som tillhandahålls till misstänkta eller tilltalade personer om den brottsliga gärning de misstänks ha gjort sig skyldiga till eller anklagas för bör tillhandahållas utan dröjsmål och senast före polisens eller en annan behörig myndighets första officiella förhör med dem samt utan att det påverkar de pågående utredningarna. En beskrivning av omständigheterna, inklusive, om de är kända, tid och plats, rörande den brottsliga gärning som personen i fråga misstänks ha gjort sig skyldig till eller anklagas för, och den eventuella brottsrubriceringen, bör tillhandahållas i tillräckligt utförlig form med beaktande av det skede av det straffrättsliga förfarandet i vilket beskrivningen tillhandahålls, så att man garanterar ett rättvist förfarande och möjliggör ett effektivt utövande av rätten till försvar.

...

- (40) I detta direktiv fastställs minimiregler. Medlemsstaterna kan utvidga de rättigheter som fastställs i detta direktiv för att erbjuda en högre skyddsnivå även för situationer som inte uttryckligen behandlas i detta direktiv. Skyddsnivån bör aldrig vara lägre än den standard som anges i Europakonventionen såsom denna tolkats i Europadomstolens rättspraxis.⁽⁴¹⁾ Detta

dir-
ekti-
v res-
pek-
terar
de
gru-
ndlä-
gga-
nde
rät-
tigh-
eter-
na
och
de
prin-
ciper
som
fas-
tstäl-
ls i
stad-
gan.
Dir-
ekti-
vet
syftar
särs-
kilt
till
att
frä-
mja
rät-
ten
till
fri-
het,
rät-
ten
till
en
rätt-
vis
rätte-
gång
och

rät-
ten
till
för-
svar.
Det
bör
gen-
omf-
öras
i
enli-
ghet
där-
me-
d.”

12. I artikel 1 i direktivet definieras dess syfte enligt följande:

”Detta direktiv fastställer bestämmelser om misstänkta eller tilltalade personers rätt till information om deras rättigheter vid straffrättsliga förfaranden och om anklagelsen mot dem. ...”

13. I artikel 2.1 i direktiv 2012/13 fastställs direktivets tillämpningsområde enligt följande:

”Detta direktiv är tillämpligt från den tidpunkt då personer underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott fram till dess att förfarandena har avslutats, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet i frågan huruvida den misstänkta eller tilltalade personen har begått brottet samt i förekommande fall även under rättegång och i väntan på beslut om ett eventuellt överklagande.”

14. I artikel 3 i detta direktiv definieras rätten att bli informerad om sina rättigheter på följande sätt:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer utan dröjsmål underrättas om åtminstone följande processuella rättigheter, så som dessa tillämpas enligt nationell rätt, för att dessa rättigheter ska kunna utövas effektivt:

...

c) Rätten att bli underrättad om anklagelsen, i enlighet med artikel 6.

...”

15. I artikel 6 i direktiv 2012/13, med rubriken ”Rätten att bli informerad om anklagelsen”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer erhåller information om den brottsliga gärning som de är misstänkta eller anklagade för. Den informationen ska tillhandahållas utan dröjsmål och vara så utförlig som krävs för att säkerställa ett rättvist förfarande och ett effektivt utövande av rätten till försvar.

...

3. Medlemsstaterna ska se till att utförlig information om anklagelsen, inbegripet brottets art och brottsrubriceringen liksom det sätt på vilket den tilltalade personen varit delaktig i brottet, tillhandahålls senast när de sakförhållanden som ligger till grund för anklagelsen lämnas in till en domstol.

...”

B – Tysk rätt

16. I 184 § i den tyska lagen om domstolsväsendet (Gerichtsverfassungsgesetz, nedan kallad GVG) föreskrivs att domstolarnas språk ska vara tyska.

17. I 187 § GVG, i dess ändrade lydelse efter införlivandet av direktiv 2010/64 och direktiv 2012/13, anges följande:

”1) Domstolen ska se till att den tilltalade eller dömde, som inte behärskar det tyska språket, eller har nedsatt hörsel eller talsvårigheter, får en tolk eller översättare, i den mån detta behövs för att vederbörande ska kunna utöva sina rättigheter i det straffrättsliga förfarandet. Domstolen ska underrätta den tilltalade, på ett språk som vederbörande förstår, om rätten att erhålla kostnadsfri hjälp av en tolk eller översättare.

2) För att en tilltalad som inte behärskar det tyska språket ska kunna utöva sina processuella rättigheter krävs det som huvudregel att beslut om frihetsberövande samt åtalshandlingar, strafförelägganden och ännu ej lagakraftvunna domar översätts skriftligen. ...

...”

18. Enligt 132.1 § i den tyska straffprocesslagen (Strafprozessordnung, nedan kallad StPO) ska utnämmande av ett ombud som kan ta emot delgivning ske på följande sätt:

”Om en person är på sannolika skäl misstänkt för att ha begått ett brott och inte har fast hemvist eller uppehållsort inom denna lags geografiska tillämpningsområde, och samtidigt skäl för häktning inte föreligger, kan det i syfte att säkerställa att det straffrättsliga förfarandet fullföljs förordnas om att den misstänkte:

1. ska ställa erforderlig säkerhet för de förväntade böterna och rättegångskostnaderna, och
2. ge en person som är bosatt inom domstolens domkrets fullmakt att ta emot delgivningar.”

19. I 410 § StPO angående överklagande av strafförelägganden föreskrivs följande:

”1) Den tilltalade kan överklaga beslutet om strafföreläggande inom två veckor från dagen för beslutets delgivning. Överklagandet ska vara ställt till den domstol som har meddelat beslutet och vara skriftligt eller upptaget i det protokoll som förs av registrator. ...

...

3) Om beslutet om strafföreläggande inte överklagas inom föreskriven tid är detta beslut att anse som en lagakraftvunnen dom.”

II – Målet vid den nationella domstolen

20. Vid en poliskontroll som utfördes den 25 januari 2014 på Förbundsrepubliken Tysklands territorium konstaterades att den rumänske medborgaren Gavril Covaci framförde ett motorfordon utan att det fanns någon giltig obligatorisk trafikförsäkring och att det försäkringsbevis (gröna kort) som han uppvisade var förfalskat.

21. Gavril Covaci förhörde därefter av polisen om dessa omständigheter med hjälp av en tolk.

22. Gavril Covaci, som varken hade fast bostad eller hemvist inom tillämpningsområdet för tysk lag, lämnade vid det tillfället en oåterkallelig skriftlig fullmakt författad på rumänska till polismyndigheten. De befullmäktigade var tre tjänstemän vid Amtsgericht Laufen (Tyskland). I denna fullmakt angavs att alla rättsliga handlingar skulle delges dessa ombud och att fristerna började löpa vid den tidpunkt då ombuden blivit delgivna.

23. Efter att ha avslutat sina undersökningar ansökte Staatsanwaltschaft Traunstein (åklagarmyndigheten i Traunstein, Tyskland) den 18 mars 2014 om att Amtsgericht Laufen skulle utfärda ett strafföreläggande mot Covaci varigenom han ålades böter för alla brott han begått.

24. Ett strafföreläggande är ett förenklat straffrättsligt förfarande som gör det möjligt att ålägga böter utan något kontradiktoriskt inslag och utan förhandling. Eftersom strafföreläggandet utfärdas av en domare på begäran av åklagarmyndigheten för mindre överträdelse som inte kräver att den tilltalade inställer sig personligen är det ett interimistiskt avgörande. Det vinner laga kraft efter utgången av överklagandefristen på två veckor från det att strafföreläggandet delgetts, i förekommande fall, den tilltalades ombud. Ett rättidigt överklagande kan inges skriftligen eller tas in i registrators protokoll. Om det inges ett överklagande kommer en domstolsförhandling att hållas.

25. Staatsanwaltschaft Traunstein yrkade i sin ansökan att strafföreläggandet skulle delges den tilltalade genom hans ombud och vidare att eventuella skriftliga yttranden, inklusive ett eventuellt överklagande av strafföreläggandet, skulle avfattas på tyska.

26. Amtsgericht Laufen, vid vilken ansökan om utfärdande av strafföreläggande ingetts har undrat huruvida Staatsanwaltschaft Traunsteins yrkanden är förenliga med direktiv 2010/64 och direktiv 2012/13. Dels har den hänskjutande domstolen frågat sig om den skyldighet att överklaga strafföreläggandet på tyska som följer av 184 § GVG, är förenlig med bestämmelserna i direktiv 2010/64 om att personer som är föremål för straffrättsliga förfaranden har rätt till kostnadsfritt språkligt stöd, dels hyser den hänskjutande domstolen tvivel om huruvida förfarandet för delgivning av ett strafföreläggande via ombud, åtföljt av översändande med ordinarie post, är förenligt ed direktiv 2012/13 och särskilt med den tilltalades rätt att bli informerad om vad han eller hon anklagas för.

27. Amtsgericht Laufen beslutade följaktligen att vilandeförklara målet om utfärdande av strafföreläggande och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1) Ska artiklarna 1.2, 2.1 och 2.8 i direktiv 2010/64... tolkas så, att de utgör hinder för ett domstolsbeslut enligt vilket, med stöd av 184 § [GVG], en tilltalad med giltig verkan endast kan överklaga på domstolens språk, i detta fall tyska?
- 2) Ska artiklarna 2, 3.1 c, 6.1 och 6.3 i direktiv 2012/13... tolkas så, att de utgör hinder för att en tilltalad föreläggs att utse ett ombud för att ta emot delgivningar, när överklagandefristen börjar löpa redan vid den tidpunkt då ombudet delges och det saknar betydelse huruvida den tilltalade över huvud taget får kännedom om anklagelserna?”

III – Min bedömning

A – Inledande synpunkter

28. De direktiv som antagits på grundval av artikel 82 FEUF ska tolkas med hänsyn till syftet att skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och särskilt med avseende på straffrättsligt samarbete.

29. Enligt artikel 82.1 FEUF ska det straffrättsliga samarbetet bygga på principen om ömsesidigt erkännande av domar och rättsliga avgöranden. Det följer även av artikel 82.2 andra stycket b FEUF att unionslagstiftaren, i syfte att underlätta det ömsesidiga erkännandet samt polissamarbetet och det rättsliga samarbetet, kan fastställa minimiregler angående personers rättigheter vid det straffrättsliga förfarandet.

30. Det är nämligen uppenbart att dessa så kallade ”minimiregler” – som i realiteten rör bland annat rätten till försvar och iakttagandet av rätten till en rättvis rättegång, vilka medlemsstaterna inte kan göra avsteg från – är ämnade att upprätta eller förstärka ett ömsesidigt förtroende som bygger på det ömsesidiga erkännande som i sig blivit en hörnsten i skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

31. Tolkningen av sådana så kallade minimiregler och, mer allmänt, det sätt på vilket de uttrycks i direktiven får, enligt min mening, tre typer av konsekvenser.

32. För det första ska uttrycket minimiregler, vilket jag personligen tycker är mindre lämpligt än uttrycket ”regler utan undantag”, inte tolkas inskränkande, såsom ofta är fallet och då inte utan baktanke, så att de avser mindre betydelsefulla regler. Enligt vad vi har sett rör det sig faktiskt om ett antal tvingande processrättsliga principer som inom ramen för brottmålsprocessen säkerställer genomförandet och iakttagandet av grundläggande rättigheter, vilka bildar den gemensamma värdegrund som gör att unionen är ett system baserat på rättsstatsprincipen.

33. För det andra, och med hänsyn till det nyss sagda, ska de regler som antagits på grundval av artikel 82.2 FEUF tolkas på ett sätt som fullt ut säkerställer deras ändamålsenliga verkan. En sådan tolkning stärker nämligen skyddet för rättigheterna och samtidigt det ömsesidiga förtroendet samt underlättar ett ömsesidigt erkännande. Att minska tillämpningsområdet för dessa regler genom att göra en bokstavstolkning av lagtexten skulle kunna få den verkan att möjligheterna till ömsesidigt erkännande försvåras och således även skapandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

34. För det tredje innebär den skyldighet som unionslagstiftaren har enligt artikel 82.2 första stycket sista meningen FEUF, att beakta skillnaderna mellan medlemsstaternas rättsliga traditioner och rättssystem, att det inte kan krävas att medlemsstaterna har ett enhetligt processrättsligt system. Medlemsstaternas processrättsliga system måste dock, i all deras olikhet, likväl iaktta de ifrågavarande principerna i rättstillämpningen om de inte ska komma att betraktas som ogiltiga. Kontrollen på denna punkt är främst de nationella domstolarnas ansvar, vilka har möjlighet att vända sig till EU-domstolen med en begäran om förhandsavgörande om de stöter på problem. Jag noterar härvidlag att straffrättsliga frågor i strikt mening hänför sig till de allmänna domstolarnas behörighet och att medlemsstaternas konstitutionella traditioner gör dem till beskyddare av mänskliga friheter.

35. De direktiv som ska prövas omfattas obestriddligen – genom deras syfte och bestämmelser, såsom de belyses av skälen – av artikel 82 FEUF och de kan således tolkas med hjälp av den teknik som jag nyss beskrivit och som jag föreslår att domstolen ska använda sig av.

B – *Den första frågan*

36. Den hänskjutande domstolen har genom sin första fråga begärt att EU-domstolen ska slå fast huruvida artiklarna 1.2, 2.1 och 2.8 i direktiv 2010/64 ska tolkas så att de utgör hinder mot att en person, som är föremål för ett strafföreläggande och inte behärskar förfarandespråket vid den domstol som utfärdat detta strafföreläggande, saknar möjlighet att överklaga beslutet på sitt eget språk.

37. Inledningsvis ska all tvetydighet undanröjas som den första frågans formulering kan ge upphov till med avseende på den frihet som medlemsstaterna har när det gäller att bestämma förfarandespråket.

38. Direktiv 2010/64 har varken till syfte eller verkan att inskränka medlemsstaternas rätt att välja förfarandespråk, det vill säga det språk på vilket rättegångshandlingar och andra handlingar är upprättade och på vilket de dömande instanserna uttrycker sig. Detta direktiv har tvärtom ambitionen att bevara denna frihet och samtidigt skydda de rättigheter som tillkommer den som misstänks för att ha begått en överträdelse eller anklagas härför genom att säkerställa att kostnadsfritt och lämpligt språkligt stöd tillhandahålls den som inte talar eller förstår förfarandespråket.⁷

39. De bestämmelser i 184 § GVG som kräver att tyska används som förfarandespråk strider således inte mot direktiv 2010/64.⁸

40. Likväl är det faktiskt omöjligt för den misstänkte eller tilltalade att uttrycka sig på ett språk som han eller hon inte behärskar. Vederbörandes effektiva deltagande i det straffrättsliga förfarandet och utövandet av rätten till försvar kräver oundvikligen att en tolk eller översättare anlitas. Så var för övrigt fallet under polisutredningen i förevarande mål, eftersom Gavril Covaci fick hjälp av en tolk när han förhördes av polisen.

41. Detta språkliga hinder möter man under hela förfarandets gång. Vid ett överklagande av ett domstolsavgörande är det oundgängligen nödvändigt att anlita en tolk eller översättare. Den tilltalades önskan att motsätta sig avgörandet, vilken kommit till uttryck på det språk som denna person behärskar, måste nämligen formuleras på förfarandespråket.

42. Det ska först och främst understrykas att det, tvärtemot vad beslutet att begära förhandsavgörande skulle kunna tyda på och i enlighet med vad som framgår av den tyska regeringens yttrande, verkar som att tysk rätt tillåter att en tilltalad person som Gavril Covaci överklagar ett strafföreläggande på ett språk som vederbörande behärskar. Tysk rätt, särskilt 187 § GVG, förefaller dessutom garantera den tilltalade adekvat språklig hjälp med att översätta ett sådant överklagande till förfarandespråket.

43. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida tysk rätt är förenlig med de relevanta bestämmelserna i direktiv 2010/64 mot bakgrund av följande resonemang.

44. I direktiv 2010/64 stadfästs rätten till kostnadsfritt och lämpligt språkligt stöd för att misstänkta eller tilltalade personer som inte talar eller förstår förfarandespråket ska kunna fullt ut utöva sin rätt till försvar, och för att det ska garanteras att förfarandena går rättvist till. Såsom den tyska regeringen helt riktigt har anfört gäller det här att bedöma huruvida det språkliga stödet är tillämpligt i samband med

7 — Se skäl 17 i direktivet.

8 — Den slutsatsen får, enligt min mening, stöd av domen *Runevič-Vardyn och Wardyn* (C-391/09, EU:C:2011:291), i vilken domstolen anförde rent allmänt att "[unionen] enligt artikel 3.3 fjärde stycket FEU och artikel 22 i [stadgan] ska ... respektera rikedom i sin kulturella och språkliga mångfald" (punkt 86) och att "[u]nionen ... i enlighet med artikel 4.2 FEU även [ska] respektera sina medlemsstaters nationella identitet, vilken även inbegriper skyddet för statens officiella nationalspråk" (idem).

ett överklagande.⁹ Det handlar mer konkret om att fastställa huruvida kostnaden för att anlita en tolk eller översättare i detta sammanhang ska bäras av försvaret, varvid detta tvingas inge ett överklagande på tyska, eller av åklagaren, varvid försvaret tillåts att inge ett överklagande på ett annat språk än förfarandespråket.

45. Jag anser att det på detta stadium är viktigt att förtydliga att mitt svar inte kan begränsas till att endast gälla strafförelägganden. Det faktum att förfarandespråket är ett annat än den tilltalade personens språk och att budskapet måste förmedlas från det ena språket till det andra är svårigheter som inte bara gör sig gällande vid denna form av förenklat förfarande.

46. Det förenklade rättegångsförfarande som strafföreläggandet utgör har förvisso några egenheter när det gäller utövandet av rätten till försvar. Den omständigheten att den tilltalade personen inte närvarar vid en förhandling gör att han berövas varje möjlighet att lägga fram sin version av de faktiska omständigheterna inför en domstol innan han överklagar det strafföreläggande som utfärdats mot honom. Detta särdrag hos strafföreläggandet har framhållits av Europeiska kommissionen. Kommissionen anser att avsaknaden av förhandling framtog försvaret möjligheten att utöva sin rätt till tolkning och att det följaktligen enbart var den tilltalades möjlighet att överklaga beslutet på sitt eget språk som gav honom tillfälle att sedan försvara sin sak inför domstol och åtnjuta stöd av en tolk under en förhandling.¹⁰

47. Jag kommer inte att följa kommissionens resonemang. Det skulle nämligen vara alltför begränsande att betrakta överklagandet av ett strafföreläggande som ett sätt att komma i åtnjutande av rätten till tolkning under en förhandling. Dels har rätten till tolkning, såsom den skyddas genom direktiv 2010/64, ett mycket vidare tillämpningsområde än enbart domstolsförhandlingar, dels är domstolsförhandlingen, tvärtemot vad kommissionen verkar anse, inte det enda skede under vilket det är möjligt att säkerställa att förfarandet går rättvist till. De processrättsliga skyddsreglerna gäller under hela det straffrättsliga förfarandets gång. Eftersom överklagandet till fullo är ett skede i förfarandet, anser jag det vara inadekvat att se det som ett sätt att komma i åtnjutande av rätten till försvar vid förhandlingen och inte så att överklagandet i sig är ett sätt för försvaret att utöva de rättigheter som det åtnjuter under hela förfarandets gång.

48. Enligt min mening är det således väsentligt att pröva den första frågan i allmänna termer och att avgöra huruvida den tilltalade under hela det straffrättsliga förfarandet, oavsett om det är förenklat eller inte, kan åtnjuta kostnadsfritt stöd av en tolk eller översättare i samband med ett överklagande. Det är härvidlag likgiltigt om en sådan person redan har fått stöd av en tolk eller en översättare vid en förhandling som föregått överklagandet.

49. Ett överklagande av ett strafföreläggande såsom det som är aktuellt i det nationella målet har den egenheten att det är en rättegångshandling angående ett straffrättsligt förfarande som den tilltalade personen ställer till de behöriga rättsliga myndigheterna och inte en rättsakt som dessa riktar till den tilltalade personen. Den fråga som den hänskjutande domstolen har väckt föranleder mig att bedöma i vilken mån rätten till språkligt stöd angår denna typ av rättegångshandling.

9 — Punkterna 24 och 29 i den tyska regeringens skriftliga yttrande.

10 — Punkt 44 och följande punkter i kommissionens skriftliga yttrande.

50. I artikel 1 i direktiv 2010/64 stadfästs rätten till språkligt stöd i straffrättsliga förfaranden. Detta direktiv skyddar närmare bestämt dels rätten till stöd av en tolk, dels rätten till stöd av en översättare genom att ägna var och en av dessa båda rättigheter en specifik artikel i syfte att stärka skyddet på dessa områden.¹¹ Detta tillvägagångssätt skiljer sig för övrigt från det som använts i artikel 6.3 e i Europakonventionen, vilken endast avser rätten till en tolk. Europadomstolen för mänskliga rättigheter har dock utsträckt denna rätt till översättning av vissa rättegångshandlingar.¹²

51. Jag anser att det inte råder något tvivel om att ett överklagande omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2010/64, vilket unionslagstiftaren önskade skulle vara särskilt omfattande och omfatta hela det straffrättsliga förfarandet.

52. Det är nämligen viktigt att understryka att enligt artikel 1.2 i detta direktiv ska rätten till tolkning och översättning ”tillämpas på personer från den tidpunkt när de ... av en medlemsstats behöriga myndigheter görs medvetna om att de är misstänkta eller anklagade för att ha begått ett brott *fram till dess att förfarandena avslutas*, vilket ska förstås som det slutgiltiga avgörandet av frågan om de har begått brottet, inbegripet, i tillämpliga fall, bestämning av påföljd och slutligt avgörande av eventuellt överklagande”.¹³

53. Såsom jag har uppgett uppdelas rätten till språkligt stöd enligt direktiv 2010/64 i två komplementära rättigheter, det vill säga dels rätten till tolkning i artikel 2 i direktivet, dels rätten till översättning av väsentliga handlingar i artikel 3 i direktivet.

54. En av svårigheterna med den fråga som ska prövas är att fastställa vilken av de båda artiklarna som utgör den relevanta bestämmelsen i en situation som den i det nationella målet. Denna svårighet får till följd att även om alla är överens om att rätten att bestrida eller överklaga ett straffrättsligt avgörande utgör en väsentlig rättighet för försvararen, kan den tilltalade förvägras den konkreta möjligheten att utöva denna rätt, vilket är detsamma som att beröva honom det rättsmedel som föreskrivs i nationell rätt. Det måste därför, såsom jag angett i mina inledande synpunkter, göras en extensiv tolkning av artiklarna i direktiv 2010/64, i överensstämmelse med syftet att stärka enskildas rättigheter i det straffrättsliga förfarandet. Ur detta perspektiv ska det avgöras om det är artikel 2 eller artikel 3 i direktivet – vilket, förvånande nog med hänsyn till att det innehåller viktiga bestämmelser, innehåller luckor – som lämpar sig bäst för att säkerställa den tilltalades rätt att på ett effektivt sätt använda sig av de rättsmedel som står till buds i nationell rätt.

55. När det gäller ett överklagande är det enligt min åsikt lämpligt att, istället för att tillämpa rätten till översättning såsom den skyddas enligt artikel 3 i direktiv 2010/64, tillämpa artikel 2 i direktivet.

56. Enligt artikel 3.1 i direktivet ska den tilltalade i ett straffrättsligt förfarande få en skriftlig översättning av alla handlingar som är väsentliga för att han eller hon ska kunna utöva sin rätt till försvar och för att säkerställa att förfarandet går rättvist till. Bortsett från beslut om frihetsberövande, anklagelser eller åtal samt domar som uttryckligen anges i artikel 3.2 i direktiv 2010/64 är det de behöriga myndigheterna som fritt avgör vilka väsentliga handlingar som behöver översättas skriftligen.

57. Överklagandet är förvisso en handling som är väsentlig för utövandet av rätten till försvar. Försvaret kan dock inte kräva att den översätts till förfarandespråket med stöd av artikel 3 i direktivet. Ordalydelsen i artikel 3 vittnar nämligen om att den endast är avsedd att reglera översättning från förfarandespråket till ett språk som den tilltalade förstår. De väsentliga handlingar som räknas upp i

11 — Se Monjean-Decaudin, S., *La traduction du droit dans la procédure judiciaire – Contribution à l'étude de la linguistique juridique*, Dalloz, Paris, 2012, s. 149 och följande sidor.

12 — Se dom *Luedicke, Belkacem och Koç mot Tyskland* av den 28 november 1978, serie A nr 29, § 48.

13 — Min kursivering.

artikel 3.2 i direktiv 2010/64 utgör nämligen, även om uppräkningsen inte är uttömmande, handlingar som utfärdats av den behöriga rättsliga myndigheten. Vidare kan det klart härledas ur artikel 3.4 i samma direktiv att översättningen av väsentliga handlingar i det nämnda direktivets system syftar till att ”de misstänkta eller tilltalade ska förstå vad de anklagas för”.

58. Den misstänkte eller tilltalade kan endast göra gällande rätten att få en handling översatt om han inte förstår det språk på vilket den är avfattad. Att förstå en handling och begripa dess innebörd förutsätter att den mottagits och inte uppräknats av försvaret. Följaktligen rör artikel 3 i direktiv 2010/64 endast översättning av handlingar uppräknade av de behöriga rättsliga myndigheterna som måste förstås av den tilltalade, exempelvis beslut om frihetsberövande och domar.

59. Det är således mot bakgrund av artikel 2 i detta direktiv som man bör angripa problemet med språkligt stöd i samband med ett överklagande av en person som blivit föremål för ett straffrättsligt avgörande.

60. Denna artikel 2 ägnas rätten till tolkning. Den föreskriver att stöd av en tolk ska erbjudas under hela det straffrättsliga förfarandet när den misstänkte eller tilltalade personen inte talar eller förstår förfarandespråket. I motsats till vad som gäller enligt artikel 3 i direktivet kan försvaret kräva språkligt stöd enligt artikel 2 i direktivet ”inte endast för att förstå utan även för att göra sig förstådd”.

61. När den tilltalade är oförmögen att uttrycka sig på förfarandespråket, har han således rätt att utnyttja en tolks tjänster för att det som uttrycks på ett språk som han behärskar muntligen, skriftligen eller eventuellt genom teckenspråk, om han lider av hörselnedsättning eller talsvärigheter, ska översättas till förfarandespråket.

62. Artikel 2 i direktiv 2010/64 är följaktligen tillämplig såväl vad gäller uttalanden eller handlingar som riktas till försvaret, som vad angår uttalanden eller handlingar som formuleras av försvaret och riktas till de behöriga rättsliga myndigheterna.

63. Enligt vad som framgått ovan framgår det vidare klart av ordalydelsen i artikel 1.2 i direktivet att rätten till språkligt stöd har ett vidsträckt tillämpningsområde och att kostnadsfria tolktjänster kan krävas av försvaret under hela den tid som förfarandet pågår, och således även i samband med ett överklagande.

64. Även om stöd av en tolk oftast sker under förhandlingar, vittnar dessutom ordalydelsen i artikel 2.1 i direktiv 2010/64 om att sådant stöd på intet sätt är begränsat till detta muntliga skede i det straffrättsliga förfarandet. Stöd av en tolk kan således begäras under det skede i förfarandet under vilket ett straffrättsligt avgörande överklagas.

65. Denna tolkning bekräftas av ordalydelsen i artikel 2.2 i samma direktiv, vilken föreskriver kostnadsfri medverkan av en tolk i kommunikationen mellan misstänkta eller tilltalade och deras försvarare.

66. Det framgår nämligen av denna bestämmelse att i den mån detta är nödvändigt för att garantera att förfarandena går rättvist till ska tolkning finnas tillgänglig för kommunikationen mellan misstänkta eller tilltalade och deras försvarare ”i samband med ett överklagande eller andra framställningar som görs under förfarandet”.

67. Jag kan inte se någon som helst anledning till att en tilltalad som inte har någon försvarsadvokat inte skulle kunna åtnjuta ett sådant stöd av en tolk för att överklaga ett straffrättsligt avgörande.

68. Ett strafföreläggande som utfärdats efter ett förenklat straffrättsligt förfarande är ett rättsligt avgörande som den tilltalade kan överklaga utan hjälp av något juridiskt ombud. Detta sker skriftligen eller genom att registratorn vid den domstol som utfärdat strafförelägandet protokollför överklagandet. Om Gavril Covaci hade ställts inför rätta i ett ordinarie domstolsförfarande skulle han med stöd av en advokat ha kunnat åtnjuta kostnadsfria tjänster av en tolk för att överklaga den dom som avkunnats mot honom.

69. Enligt min mening kan inte rätten till kostnadsfritt stöd av en tolk i samband med ett överklagande villkoras av att en advokat medverkar utan att utövandet av rätten till försvar allvarligt hotas för en tilltalad som önskar vidta rättsliga åtgärder på egen hand.

70. Ändamålet med direktiv 2010/64 talar för en tolkning enligt vilken en tilltalad som inte behärskar förfarandespråket kan överklaga ett straffrättsligt avgörande på ett språk som han behärskar och få hjälp av en tolk med att översätta överklagandet till förfarandespråket.

71. I detta hänseende anges det tydligt i skäl 17 i direktivet att direktivet ”bör säkerställa att kostnadsfritt och lämpligt språkligt stöd tillhandahålls, som möjliggör för misstänkta eller tilltalade personer som inte talar eller förstår förfarandespråket att fullt ut utöva sin rätt till försvar, och garanterar att förfarandena går rättvist till”.

72. Ur denna synvinkel krävs det, för att rätten till försvar ska kunna utövas fullt ut, dels att den tilltalade kan överklaga ett straffrättsligt avgörande på ett språk som han behärskar, dels att den tilltalade får hjälp av en tolk med att översätta överklagandet till förfarandespråket. Sammanfattningsvis kan det konstateras att vid utarbetandet av ett överklagande sker tolkningen av den tilltalades önskan att överklaga domen via översättningen av detta överklagande till förfarandespråket.

73. Tolkens medverkan ska göra det möjligt för den tilltalade att lägga fram de argument och grunder han anför till sitt försvar för den behöriga rättsliga myndigheten eller, med de ord som Europadomstolen för mänskliga rättigheter använde, ”att försvara sig genom att ge domstolen sin version av händelserna”.¹⁴ Överklagandet av ett straffrättsligt avgörande gör det möjligt för den tilltalade att förklara varför han eller hon anser att avgörandet är felaktigt. Att förvägra den tilltalade stöd av en tolk i samband med ett sådant överklagande skulle förhindra eller till och med tillintetgöra hans eller hennes utövande av rätten till försvar.

74. Under förhandlingen förespråkade den franska regeringen den tolkningen att direktiv 2010/64 inte utgör hinder för att en medlemsstat, för att en persons överklagande inte ska avvisas, kräver att det är avfattat på den behöriga domstolens förfarandespråk, under förutsättning att denna person i förväg får stöd av en tolk eller översättare. Detta ställningstagande är enligt min åsikt symptomatisk för den bristande förståelsen av begreppet minimiregler. Denna regering har nämligen grundat sitt resonemang på argumentet att direktivet endast avser antagandet av minimiregler i syfte att göra gällande att direktivet ska tolkas strikt. Såsom jag angav i mina inledande synpunkter är det felaktigt att resonera på det sättet. Syftet med ett mer effektivt samarbete på det straffrättsliga området, vilket innebär förstärkta processuella rättigheter för de misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden, kräver tvärtom en extensiv tolkning av direktiv 2010/64, det vill säga en tolkning som ger bästa möjliga skydd för de berörda personernas rätt till försvar.

75. Det råder emellertid, enligt min mening, inget tvivel om att det i en situation som den som är i fråga i det nationella målet – vilken karaktäriseras av en relativt kort överklagandefrist, nämligen två veckor – måste vara tillåtet för den person som är föremål för ett strafföreläggande att först kunna överklaga detta i syfte att förhindra att fristen fortsätter att löpa och att tolken involveras först

14 — Se dom *Kamasinski mot Österrike*, av den 19 december 1989, serie A nr 168, § 74.

därefter för att översätta överklagandet till förfarandespråket. Den lösning som den franska regeringen förespråkar som består i att det först ska anlitas en tolk innan överklagandet inges skulle i en situation som den i det nationella målet leda till att det blir extremt svårt, för att inte säga omöjligt, att överklaga avgörandet inom den föreskrivna fristen. Utöver detta problem tillkommer frågan på vilket språk den person som är föremål för ett straffrättsligt avgörande ska formulera sin ansökan om stöd av en tolk för att kunna utarbeta sitt överklagande. När den frågan ställdes till franska regeringen blev den inte besvarad.

76. Avslutningsvis bör det uppmärksammas att direktiv 2010/64 lämnar ett utrymme för skönsmässig bedömning åt medlemsstaterna vad gäller formen för de tolktjänster som tillhandahålls, så länge de är kostnadsfria och av tillräckligt hög kvalitet för att förfarandet ska gå rättvist till och för att försvaret ska kunna utöva sina rättigheter.

77. Stöd av en tolk kan ta sig olika uttryck beroende på det enskilda förfarandet. Stödet kan naturligtvis vara muntligt när tolken är fysiskt närvarande och simultantolkar vad försvaret säger och det som sägs till försvaret. Det kan även bestå i teckentolkning, när en person lider av hörselnedsättning eller talsvårigheter och inte kan uttrycka sig muntligen. Artikel 2.6 i direktiv 2010/64 föreskriver dessutom att i de fall där det inte är nödvändigt att tolken är fysiskt närvarande kan kommunikationsteknik som videokonferenser, telefon eller internet användas. Det är också tänkbart att det språkliga stödet består av ett formulär för överklagande som är översatt eller tvåspråkigt, såsom kommissionen har föreslagit¹⁵. Det är således möjligt att själva det straffrättsliga avgörandet, vilket alla är eniga om ska översättas enligt en tydlig rättslig grund, när det delges med eller översänds till den berörda personen bifogas ett formulär på den berörda personens språk, vilket han eller hon endast fyller i om vederbörande anser sig behöva göra det och återsänder till den domstol till vilken överklagandet ska inges.

78. Det bör dessutom framhållas att rätten till tolkning inte enbart kommer till uttryck i muntligt stöd till den person som inte talar förfarandespråket. Denna rättighet kan även ha formen av en skriftlig översättning av det som försvaret uttryckt i en sådan handling som ett överklagande.

79. Å andra sidan kan, såsom uttryckligen framgår av artikel 3.7 i direktiv 2010/64, översättning av väsentliga handlingar ske muntligen.

80. I förevarande mål kan stödet av en tolk inom ramen för ett överklagande av ett strafföreläggande vara såväl muntligt som skriftligt. Enligt 410.1 § StPO kan nämligen ett överklagande av ett strafföreläggande ske skriftligen eller genom att det protokollförs av registratorn vid den domstol som utfärdat strafföreläggandet. I mina ögon råder det inget tvivel om att eftersom stödet av en tolk garanteras inom ramen för ett muntligt överklagande inför registratorn vid den behöriga domstolen så måste detta stöd på samma sätt garanteras när överklagandet sker skriftligen.

81. Jag finner således att artiklarna 1.2, 2.1 och 2.8 i direktiv 2010/64 ska tolkas så att de inte utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken det föreskrivs att ett givet språk ska användas som förfarandespråk vid domstolarna i denna stat. Dessa bestämmelser måste emellertid tolkas så att de möjliggör för en person som blivit föremål för ett straffrättsligt avgörande och som inte behärskar förfarandespråket att överklaga avgörandet på sitt eget språk. Det åligger den behöriga domstolen att, med tillämpning av den rätt till tolkning som den tilltalade har enligt artikel 2 i detta direktiv, vidta åtgärder som säkerställer att överklagandet översätts till förfarandespråket.

15 — Punkt 52 i kommissionens skriftliga yttrande.

C – Den andra frågan

1. Inledande synpunkter

82. I ett straffrättsligt förfarande förutsätter verkställighet av ett fällande avgörande att avgörandet är verkställbart. Detta begrepp skiljer sig ibland från begreppet lagakraftvunnet. Detta gäller bland annat i följande fall.

83. Verkställighet av ett fällande avgörande förutsätter att rättsmedlen uttömts, en situation som skiljer sig från den här aktuella, eller att den dömda personen inte har utövat rättsmedlen.

84. Den sistnämnda situationen förutsätter att den dömda personen har fått kännedom om det fällande avgörandet och att han eller hon, med vetskap om saken, avstått från att överklaga avgörandet.

85. Om den berörda personen var närvarande då det fällande avgörandet avkunnades är det inga problem. Då blir avgörandet verkställbart vid utgången av överklagandefristen och i det nu aktuella fallet vinner det även laga kraft.

86. Om den berörda personen inte var närvarande då det fällande avgörandet avkunnades, måste avgörandet komma till hans eller hennes kännedom, eftersom det inte blir verkställbart förrän vederbörande delgetts och rättsmedlen uttömts. Fristen för att utöva rättsmedlen börjar först löpa vid den tidpunkt då delgivningen har fullgjorts.

87. Det är också möjligt att den person som dömts inte kan delges av skäl som kan tillskrivas honom eller henne (exempelvis att han eller hon har flytt) eller som kan tillskrivas någon annan (exempelvis att den för delgivning ansvariga avdelningen varit försumlig). I dessa situationer måste dock avgörandet verkställas och det är således verkställbart. Avgörandet blir verkställbart genom en formell delgivning, i det nu aktuella fallet delgivning genom ombud. Denna delgivning kan inte medföra att avgörandet vinner laga kraft och det är således möjligt att överklaga avgörandet om den berörda personen, under verkställighetsstadiet, har återfunnits och/eller informerats om brottmålsdomen.

88. När det gäller sättet för delgivning, vilket jag betecknat som "formellt", kan medlemsstaterna fritt välja det sätt som de tror är mest ändamålsenligt.

89. De tyska förfarandereglerna, såsom de förklarats vid förhandlingen, innebär, om det redan från början kan befaras bli svårt att senare nå den berörda personen (i detta fall på grund av bosättning i utlandet), att ett ombud utses som i realiteten verkar utgöra en officiell kontaktpunkt mellan den rättsliga myndigheten och den tilltalade. Användning av ett sådant ombud medför skyldigheter för den rättsliga myndigheten (skyldighet av gå via ombudet för att delge rättsakter) och för ombudet (skyldighet att tillställa den tilltalade de handlingar som mottagits) samt för den tilltalade, som måste hålla sig underrättad hos ombudet för att få reda på hur förfarandet fortskrider.

90. Det är domstolens översändande till ombudet av det avgörande som ska delges som utlöser den frist efter vars utgång beslutet blir verkställbart.

91. Detta system för förfaranderegler i den tyska lagstiftningen kan inte kritiseras i sig, särskilt med beaktande av artikel 82.2 första stycket andra meningen FEUF, vilken föreskriver att skillnaderna mellan medlemsstaternas rättsliga traditioner och system ska beaktas när regler fastställs med stöd av artikel 82.2.

92. Det fordras dessutom att förfarandereglerna, då de tillämpas, uppfyller kravet på att den tilltalade kan utöva rätten till försvar, vilket ska undersökas i samband med besvarandet av den andra frågan.

2. Min bedömning

93. Amtsgericht Laufen har genom sin andra fråga i korthet begärt att domstolen ska slå fast huruvida artiklarna 2, 3.1c, 6.1 och 6.3 i direktiv 2012/13 ska tolkas så att de utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken en tilltalad som inte är bosatt i denna stat ska utse ett ombud inom ramen för ett straffrättsligt förfarande för att ta emot en delgivning av ett strafföreläggande som utfärdats mot honom eller henne, och enligt vilken ombudet sedan ska översända föreläggandet med ordinarie post till den tilltalade, varvid överklagandefristen på två veckor börjar löpa vid den tidpunkt då ombudet delges strafföreläggandet.

94. Amtsgericht Laufen har, i beslutet om hänskjutande, preciserat att det faktum att ett ombud utses för att ta emot delgivning, i enlighet med 116 §, 127 bis § och 132 § StPO, får till följd att fristen för att överklaga ett avgörande som meddelats i ett straffrättsligt förfarande börja löpa vid den tidpunkt då ombudet delges. Ombudet översänder domstolens avgörande (i detta fall ett strafföreläggande) till den tilltalade med vanligt brev utan avsändandebevis och/eller mottagningsbevis. Det saknar härvidlag betydelse för beräkningen av överklagandefristen huruvida, och när, den tilltalade faktiskt tar del av det avgörande som meddelats i det straffrättsliga förfarandet. Den hänskjutande domstolen har härvidlag angett att det ankommer på den tilltalade att säkerställa att strafföreläggandet når honom och att han därmed kan överklaga detta till en domstol i första instans.

95. Direktiv 2012/13 skyddar enligt artikel 1 ”misstänkta eller tilltalade personers rätt till information om deras rättigheter vid straffrättsliga förfaranden och om anklagelsen mot dem”.

96. Dessa båda aspekter av rätten till information nämns i två olika artiklar i det direktiv som den hänskjutande domstolen har begärt att EG-domstolen ska tolka. Artikel 3 i direktivet avser, enligt rubriken, ”rätten att bli informerad om rättigheter”. Artikel 6 i direktiv 2012/13 rör ”rätten att bli informerad om anklagelsen”.

97. Det föreskrivs i artikel 3.1 i direktivet att ”[m]edlemsstaterna ska se till att misstänkta eller tilltalade personer utan dröjsmål underrättas om åtminstone [de] processuella rättigheter [som anges i a–e], såsom dessa tillämpas enligt nationell rätt, för att dessa rättigheter ska kunna utövas effektivt”. Bland de nämnda processuella rättigheterna anges, i artikel 3.1c i direktivet, ”rätten att bli underrättad om anklagelsen, i enlighet med artikel 6”.

98. Enligt 6.1 i direktiv 2012/13 ska ”[m]edlemsstaterna ... se till att misstänkta och tilltalade personer erhåller information om den brottsliga gärning som de är misstänkta eller anklagade för. Den informationen ska tillhandahållas utan dröjsmål och vara så utförlig som krävs för att säkerställa ett rättvist förfarande och ett effektivt utövande av rätten till försvar”.

99. Det föreskrivs vidare i artikel 6.3 i samma direktiv att ”[m]edlemsstaterna ska se till att utförlig information om anklagelsen, inbegripet brottets art och brottsrubriceringen liksom det sätt på vilket den tilltalade personen varit delaktig i brottet, tillhandahålls den tilltalade senast när de sakförhållanden som ligger till grund för anklagelsen lämnas in till en domstol”.

100. Det framgår av artikel 2.1 i direktiv 2012/13 att dess tillämpningsområde är synnerligen omfattande. Detta direktiv ”är tillämpligt från den tidpunkt då personer underrättas av en medlemsstats behöriga myndigheter om att de är misstänkta eller tilltalade för att ha begått ett brott *fram till dess att förfarandena har avslutats*, med vilket ska förstås det slutgiltiga avgörandet i frågan huruvida den misstänkta eller tilltalade personen har begått brottet samt i förekommande fall även under rättegång och i väntan på beslut om ett eventuellt överklagande”.¹⁶

¹⁶ — Min kursivering.

101. Artikel 6.1 och 6.3 i direktiv 2012/13 ska jämföras med artikel 2.1 i samma direktiv. Eftersom unionslagstiftaren tydligt har föreskrivit att direktiv 2012/13 ska tillämpas under hela det straffrättsliga förfarandet, från de första misstankarna till och med domens avkunnande, och i förekommande fall efter det att rättsmedlen uttömts, ska det således anses att rätten att i enlighet med artikel 6.1 och 6.3 i direktivet bli underrättad om anklagelsen inbegriper den tilltalades rätt att underrättas om att det meddelats ett fällande avgörande mot honom eller henne före och inför ett eventuellt överklagande av detta avgörande.

102. Det krav som uppställs i artikel 6.3 i direktiv 2012/13 – enligt vilket utförlig information om anklagelsen, inbegripet brottets art och brottsrubriceringen liksom det sätt på vilket den tilltalade personen varit delaktig i brottet ska tillhandahållas ”senast när de sakförhållanden som ligger till grund för anklagelsen lämnas in till en domstol” – täcker den situation där ett strafföreläggande har utfärdats mot en tilltalad och denne kan överklaga detta, vilket leder till att en domstol på nytt, men denna gång i en ordinarie rättegång, uttalar sig angående de ”sakförhållanden som ligger till grund för anklagelsen”.

103. I ett sådant fall syftar rätten att bli underrättad om anklagelsen till att den tilltalade ska kunna på ett effektivt sätt utöva sin rätt till försvar, särskilt rätten att överklaga den brottmålsdom som han blivit föremål för.

104. Enligt min mening strider det tyska systemet för delgivning av ett strafföreläggande via ombud, åtföljd av ett översändande med ordinarie post till den tilltalade, i princip – och med de förbehåll som jag senare kommer att redogöra för – inte mot rätten att bli underrättad om anklagelsen, såsom den skyddas i artikel 6.1 och 6.3 i direktiv 2012/13.

105. Det måste nämligen konstateras att detta direktiv inte reglerar sättet för delgivning av handlingar under det straffrättsliga förfarandet.

106. Likväl ska medlemsstaterna försäkra sig om att de rättigheter som tillkommer den tilltalade enligt direktivet iakttas när de fastställer sätten för delgivning. Därför är det endast möjligt att kritisera den lösning som Förbundsrepubliken Tyskland har valt för delgivning av strafförelägganden utfärdade mot personer som inte är bosatta i denna medlemsstat om den inskränker rätten att bli underrättad om anklagelsen och, i en vidare mening, rätten till försvar, särskilt rätten att överklaga avgöranden.

107. Såsom jag tidigare angett utgör delgivning av beslut om fällande avgöranden till ett ombud den metod som Förbundsrepubliken Tyskland har valt för att verkställa sådana avgöranden då det kan befaras bli svårt att nå den berörde efter det att ett sådant avgörande har meddelats, särskilt då vederbörande är bosatt utomlands.

108. I det fall då ett delgivningsombud utses är denne skyldig att utan dröjsmål överlämna det straffrättsliga avgörandet till den berörda personen, vid behov tillsammans med en översättning till den berörda personens språk.

109. Vid förhandlingen fick den tyska regeringen frågan vad som händer när den tilltalade mottar strafföreläggandet för sent och denne således är förhindrad att överklaga strafföreläggandet inom den frist på två veckor som börjar löpa vid den tidpunkt då det utsedda ombudet delges strafföreläggandet. I den situationen kan nämligen strafföreläggandet verkställas, vid behov med hjälp av straffrättsligt samarbete. Det är följaktligen av avgörande betydelse att, vid verkställigheten av strafföreläggandet, veta om den berörda personen kan eller inte kan överklaga föreläggandet.

110. Den tyska regeringen svarade ja på denna fråga. Den preciserade att det föreskrivs i tysk rätt¹⁷ att den tilltalade, om han är förhindrad att överklaga inom fristen på två veckor, kan ansöka om återställande av försutten tid vid den tidpunkt då han informeras om att ett strafföreläggande utfärdats mot honom eller henne, vilket kan ske bland annat när föreläggandet ska verkställas. I så fall kan den tilltalade således begära att situationen rättas till och att hans eller hennes rätt till försvar iakttas.

111. Dessa förklaringar bekräftar att ett strafföreläggande enligt tysk rätt kan bli verkställbart utan att för den skull vinna laga kraft. Således måste den tilltalade, när strafföreläggandets ska verkställas, kunna överklaga strafföreläggandet för det fall att han eller hon inte tidigare har underrättats om att det utfärdats ett föreläggande.

112. Det är emellertid viktigt att precisera att det tyska systemet med delgivning via ombud, vilken åtföljs av ett översändande med ordinarie post till den tilltalade – för att kunna betraktas som fullständigt förenligt med rätten att bli underrättad om anklagelsen, vilken bland annat syftar till att göra det möjligt för den person som är föremål för ett fällande avgörande att överklaga detta – inte får innebära att den icke reducerbara frist på två veckor som denna person förfogar över för att överklaga strafföreläggandet förkortas.

113. Två situationer skulle härvidlag kunna uppkomma.

114. I den första situationen mottar den berörda personen strafföreläggandet inom den frist på två veckor som börjar löpa vid delgivningen av föreläggandet till ombudet. I denna situation kan den lagstadgade frist på två veckor som den tilltalade förfogar över för att överklaga föreläggandet inte förkortas med det antal dagar som har förlöpt mellan delgivningen med ombudet, vilket har delgivningsadress där domstolen har sitt säte, och den berörda personens mottagande av den försändelse som innehåller det fällande avgörandet. Systemet med delgivning via ombud åtföljd av översändande med ordinär post till den tilltalade skulle annars få till följd att den lagstadgade frist som den tilltalade åtnjuter för att överklaga det strafföreläggande som han eller hon är föremål för blir kortare och han eller hon förhindras då att ta den tid i anspråk som behövs för att förbereda vederbörandes försvar. Om detta system hade den verkan att den tilltalade framtogs hela den lagstadgade fristen för att överklaga strafföreläggandet, skulle det inskränka rätten till försvar, vilken enligt artikel 48.2 i stadgan garanteras alla som anklagats för ett brott.

115. Den omständigheten att en person mottar ett strafföreläggande inom den frist på två veckor som börjar löpa vid delgivningen av strafföreläggandet med ombudet får således inte hindra honom eller henne från att utnyttja hela den lagstadgade frist som vederbörande har rätt till för att överklaga strafföreläggandet. Annars skulle syftet med rätten att bli underrättad om anklagelsen undergrävas.

116. I den andra situationen mottar eller delges den person som blivit föremål för ett strafföreläggande, eventuellt på verkställighetsstadiet, föreläggandet utanför den frist på två veckor som börjar löpa vid delgivningen med ombudet. I en sådan situation ska den berörda personen, från och med den tidpunkt då han får kännedom om strafföreläggandet, likaledes kunna komma i åtnjutande av hela den lagstadgade fristen på två veckor för att överklaga det aktuella strafföreläggandet.

117. Sammanfattningsvis är det tillåtet för en medlemsstat att, under sådana förhållanden som dem i det nationella målet, anta ett system för delgivning av straffrättsliga avgöranden via ombud och att fastställa en frist med utgångspunkt i denna delgivning efter vars utgång sådana avgöranden är verkställbara. Ett sådant system får dock inte ha den verkan att den tilltalade framtas möjligheten att överklaga ett sådant avgörande, inom den i denna stat lagstadgade fristen, från och med den tidpunkt då han eller hon informeras om avgörandet.

17 — Det verkar som den tyska regeringen hänvisar till § 44 StPO, vilken föreskriver att en ansökan om återställande av försutten tid kan framställas när en person utan egen förskyllan varit förhindrad att iakttä en överklagandefrist.

118. Mot bakgrund av dessa förtydliganden finner jag att artiklarna 2, 3.1 c, 6.1 och 6.3 i direktiv 2012/13 ska tolkas så att de inte utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken en tilltalad som inte är bosatt i denna stat inom ramen för ett straffrättsligt förfarande ska utse ett ombud för att ta emot delgivning av ett strafföreläggande som utfärdats mot honom eller henne och enligt vilken ombudet sedan ska översända föreläggandet till den tilltalade med ordinarie post. Förutsättningen är dock att detta processrättsliga system inte hindrar den tilltalade från att åtnjuta den i den nämnda staten lagstadgade fristen på två veckor för att överklaga detta strafföreläggande, varvid fristen ska börja löpa vid den tidpunkt då den tilltalade på något sätt får kännedom om strafföreläggandet.

IV – Förslag till avgörande

119. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen besvarar de frågor som ställts av Amtsgericht Laufen på följande sätt:

- 1) Artiklarna 1.2, 2.1 och 2.8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU av den 20 oktober 2010 om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden ska tolkas så att de inte utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken det föreskrivs att ett givet språk ska användas som förfarandespråk vid domstolarna i denna stat. Dessa bestämmelser måste emellertid tolkas så att de möjliggör för en person som blivit föremål för ett straffrättsligt avgörande och som inte behärskar förfarandespråket att överklaga avgörandet på sitt eget språk. Det åligger den behöriga domstolen att, med tillämpning av den rätt till tolkning som den tilltalade har enligt artikel 2 i detta direktiv, vidta åtgärder som säkerställer att överklagandet översätts till förfarandespråket.
- 2) Artiklarna 2, 3.1 c, 6.1 och 6.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/13/EU av den 22 maj 2012 om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden ska tolkas så att de inte utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, som den som är i fråga i det nationella målet, enligt vilken en tilltalad som inte är bosatt i denna stat inom ramen för ett straffrättsligt förfarande ska utse ett ombud för att ta emot delgivning av ett strafföreläggande som utfärdats mot honom eller henne och enligt vilken ombudet sedan ska översända föreläggandet till den tilltalade med ordinarie post. Förutsättningen är dock att detta processrättsliga system inte hindrar den tilltalade från att åtnjuta den i den nämnda staten lagstadgade fristen på två veckor för att överklaga detta strafföreläggande, varvid fristen ska börja löpa vid den tidpunkt då den tilltalade på något sätt får kännedom om strafföreläggandet.